

Näringsdepartementet

n.remissvar@regeringskansliet.se

marija.grekovska@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Privat initiativrätt - Planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning (SOU 2019:9)

Sammanfattande synpunkter

Länsstyrelsen tillstyrker i stort utredningens förslag och delar de utgångspunkter som beskrivs för planintressentens medverkan i detaljplaneläggningen. Länsstyrelsen ställer sig dock tveksam till förslaget att planintressenten bör få inhämta yttrande från länsstyrelsen.

Kommunen bör behålla det övergripande ansvaret för planprocessen

Myndighetsutövning är en stor del av detaljplaneprocessen och länsstyrelsen anser liksom utredningen att detta inte kan överlämnas till enskilda planintressenter. Det är av stor vikt att helhetssyn och förståelse för respektive detaljplans bidrag till en god bebyggd miljö och gällande översiktsplaner bibehålls och stärks, något som inte bedöms kunna göras av enskilda intressenter. Den demokratiska processen vid framtagande av en detaljplan är också av så stor vikt att den bör ansvaras för och säkerställas av kommunen.

Initiativrätten bör inte ytterligare formaliseras eller utökas

Länsstyrelsen delar också utredningens förslag att initiativrätten inte ytterligare bör formaliseras eller utökas. Vi anser att dagens system, med både formell och informell möjlighet att inleda ett detaljplaneärende, fungerar väl och ser inga motiv till en ändring i frågan.

Planintressentens medverkan i planläggningen bör kunna förtylligas och i viss mån utvecklas

Att planintressenters medverkan i handläggningen av en detaljplan eller områdesbestämmelser utvecklas är positivt och länsstyrelsen delar utredningens syn på att detta kan medföra en tydligare och mer förutsebar planprocess. Länsstyrelsen anser att fokus på en sådan ändring bör ligga i de tidiga skedena där utredningar och beredning av planintressenten kan minska tiden för planprocessen.

Synpunkter på förslaget

Kommunen ska i planbeskedet ange vilket underlag som kan behövas

Länsstyrelsen delar utredningens förslag att tiden mellan ett positivt planbesked och fram till det att planarbetet startas borde kunna användas bättre. Länsstyrelsen anser att det är ett bra förslag att kommunen i ett positivt planbesked och om planintressenten så begär det ska ange vilka planeringsunderlag som kan behövas för planläggningen. Förslaget torde innebära att kommunen i tidigare skede än idag behöver undersöka förutsättningarna på platsen och ta ställning till vilka underlag som behöver tas fram. Behovet av att styra inriktningen på underlagen och utredningarna bör åligga kommunen utifrån deras kunskap om platsen och planläggning.

Länsstyrelsen bedömer att det kan bli aktuellt för kommunen att samråda med länsstyrelsen i det här skedet för att t.ex. bedöma behovet av en arkeologisk utredning. Detta kan eventuellt bli mer effektivt än att, som utredningen föreslår, planintressenten inhämtar yttrande från länsstyrelsen.

Planintressenten bör få inhämta yttrande från länsstyrelsen

Det framgår av utredningen att syftet med förslaget är att planintressenten i planprocessens initialskede tillåts inhämta yttrande avseende den aktuella planläggningen hos länsstyrelsen. Syftet är inte att låta planintressenten utföra någon del av samrådet som är reglerat i PBL. Vidare framgår att länsstyrelsen endast kan yttra sig över den åtgärd som omfattas av planbeskedet, att länsstyrelsens synpunkter i första hand ska avse vilka planeringsunderlag som krävs med bäring på inrgipandegrunderna och att länsstyrelsen kan behöva samråda med andra statliga myndigheter för att kunna lämna ett yttrande. Planintressenten ska inte inhämta synpunkter från enskilda.

Länsstyrelsen ser fördelen med att i tidigt skede lyfta statens syn på behovet av t.ex. undersökningar, då dessa kan vara både tidskrävande och dyra. Att framföra synpunkter om behov av underlag eller utredningar i tidigare skede är positivt och det är eftersträvänsvärt att behovet av kompletteringar efter samrådet minskas.

Länsstyrelsen ser dock en risk med att detta förfarande lätt kan blandas ihop med ett samråd, dvs att man önskar länsstyrelsens synpunkter på planförslaget. Det kräver också ett omfattande arbete av kommunen inför planeringsbeskedet för att tydliggöra vilka ämnen länsstyrelsen ska lämna yttrande över vilket planeringsunderlag som behövs. För att hålla samman dialogen och inte skapa otydliga eller motstridiga besked anser vi att länsstyrelsen kan lämna yttrande kring behovet av planeringsunderlag eller utredningar till kommunen som tillsammans med den egna kunskapen om

befintliga lokala planeringsunderlag kan sammanställa underlag till planarbetet.

Länsstyrelsen vill poängtera att länsstyrelsen gärna träffar exploatören i tidigt skede, men att detta bör ske i närvaro av kommunen. Om det bedöms lämpligt kan länsstyrelsen även ombesörja inhämtande av information i tidigt skede från annan statlig myndighet. Detta kan länsstyrelsen dock göra utan att Plan- och bygglagen ändras.

Ett förtydligande av planintressentens möjlighet att bidra med planeringsunderlag

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att Plan- och bygglagen förtydligas med att planeringsunderlag får upprättas av annan än kommunen. Detta kan snabba på planprocessen genom att möjliggöra att planintressenten själv, eller länsstyrelsen och andra myndigheter, tar fram relevant planeringsunderlag.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen Västernorrland har fått remiss om privat initiativrätt (SOU 2019:9) för yttrande. Utredningen är ett slutbetänkande av Översiktsplaneutredningen och svarar på uppdraget att se över behovet av att införa en privat initiativrätt så att en enskild exploatör kan genomföra vissa formella beredningsåtgärder i arbetet med att ta fram en detaljplan.

Stina Pettersson, enhetschef samhällsbyggnadsenheten.